

SUOMEN KIRURGIYHDISTYKSEN KANNANOTTO LIITTYEN VALINNAVAPAUDEN ASIAKASSETELIIN

Suomen Kirurgiyhdistys ja kirurgiylilääkärit ovat sitoutuneet terveydenhuoltolain muutokseen ja kirurgiseen toimintaan vaikuttaviin asetusmuutoksiin, kuten kirurgian keskittämiseen ja päivystysasetukseen, joilla pyritään potilashoidon laadun parantamiseen sekä toiminnan tehostamiseen - potilaan hyväksi. Tammikuussa -18 voimaan tulevien keskittämisen- ja päivystysasetuksien tavoitteena on parantaa hoidon laatua ja potilasturvallisuutta, taata kaikille yhtäläinen oikeus parhaaseen hoitoon, sekä käyttää terveydenhuollon resurssit ja investoinnit mahdollisimman tehokkaasti. Suomen Kirurgiyhdistys kannattaa vahvasti näitä tavoitteita ja toteaa, että keskittämislinjausten toteutumisen mahdollistaminen on kriittisen tärkeää.

Valmistelussa oleva valinnanvapauslaki ja siihen liittyvä asiakassetelin laajentaminen erikoissairaanhoidon sisältää huomattavia riskejä ja uhkaa estää suunnitellun kirurgian keskittämisen toteutumisen sekä romahduttaa päivystysjärjestelmän. Hallituksen alkuperäisen linjauksen mukaan asiakkaan valinnanvapauden oli tarkoitus pääasiallisesti kohdentua perusterveydenhuoltoon, ja vain soveltuvin osin erikoissairaanhoidon. Asiakassetelin tuominen viime viikolla esitettyssä muodossa kirurgiaan käsittäen kiireettömän leikkaushoidon hajottaisi toiminnan useisiin pienen volyymin yksiköihin keskittämisesetuksen vastaisesti ja heikentäisi samalla merkittävästi erikoislääkäriskoulutusta, kliinistä tutkimusta ja saattaisi johtaa toisistaan poikkeavien leikkausaiheiden muodostumiseen.

Keskittämisesetuksessa määritellyillä leikkausten sairaalakohtaisilla lukumäärärajoilla tavoitellaan riittävään volyymiin pohjautuvaa korkeaa laatua. Hallittu ja suunnitelmallinen kirurgian keskittäminen on edellytys toiminnallisesti sekä taloudellisesti järkevälle leikkaustoimintojen uudelleen organisoinnille, ja tämän työnjaon toimeenpano on vasta täysin alkuvaiheessa. Asiakasseteli uudella suunnitelmalla toteutettuna hajottaisi toiminnan useisiin pienemmän volyymin yksiköihin toimien siten täysin keskittämisesetuksen vastaisesti ja heikentäen merkittävästi mahdollisuutta yhdenmukaisten leikkausaiheiden ylläpitämiseen joillakin erikoisaloilla. Laaja valinnanvapaus johtaisi suurella todennäköisyydellä erikoissairaanhoidon päällekkäisiin toimintoihin kaksinkertaisilla markkinoilla vaarantaen siten keskittämisen hyödyt kuten tuottavuuden parantamisen, kustannusten kasvun hillinnän ja korkealaatuisen hoidon kehittämisen.

Suurin riski liittyy päivystykseen. Äkilliset sairaudet ja onnettomuudet eivät noudata virka-aikaa. Laadukkaan kirurgisen päivystysjärjestelmän ylläpitäminen on mahdollista ainoastaan julkisessa erikoissairaanhoidossa ja kuuluu perustuslain kansalaisille takaamiin yhdenvertaisiin palveluihin osana perusturvallisuutta. Tämä toiminta vaatii riittävän määrän päivystävässä sairaalassa myös virka-aikaan työskenteleviä kirurgeja ja hoitohenkilökuntaa. Mikäli asiakasseteli laajentuisi erikoissairaanhoidon viime viikon suunnitelman mukaan, ajaututtaisiin tilanteeseen, jossa erityisosajat kaikkonaisivat julkisesta erikoissairaanhoidosta romahduttaen laadukkaan julkisen erikoissairaanhoidon päivystysjärjestelmän. Kaikkeen kirurgiaan liittyy komplikaatioita - niin julkisella kuin yksityiselläkin puolella. Vakavien leikkauskomplikaatioiden hoito edellyttää kattavaa sairaalapäivystystä, jonka ainoastaan julkinen erikoissairaanhoido pystyy tarjoamaan, eikä tätä kateta asiakassetelillä. Vakavien komplikaatioiden hoidon kustannukset tulevat siten joka tapauksessa julkisen terveydenhuollon maksettavaksi vääristäen todellista hintavertailua ja kilpailuasetelmaa.

Suomalainen erikoissairaanhoido on jo tällä hetkellä arvioitu maailmanlaajuisesti erittäin laadukkaaksi ja potilasturvalliseksi. Asiakassetelin laajentaminen murentaisi jo olemassa olevaa erikoissairaanhoidoa sekä estäisi hoidon laatua parantavan ja kustannuksia hillitsevän työnjakosuunnitelman ja päivystysasetuksen toteuttamisen. Suomen Kirurgiyhdistys ja kirurgiylilääkärit ilmaisevat yksimielisesti vakavan huolensa asiakassetelin käytön laajentamisesta erikoissairaanhoidon viime viikolla esitetyn suunnitelman mukaisesti.

17.10.2017

Suomen Kirurgiyhdistyksen hallitus
Kirurgiylilääkärit